

РЕЦЕНЗИЯ

От: професор, д-р на икономическите науки **Иван Душанов Иванов,**

Научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“

Научна организация: УНСС, катедра „Счетоводство и анализ“

Относно: Конкурс за професор по научната специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ в УНСС, катедра „Счетоводство и анализ“

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р по икономика Румяна Савова Пожаревска

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Счетоводство и анализ“, Финансово-счетоводен факултет на Университета за национално и световно стопанство - Решение на Академичния съвет № 5 от 12 юли 2017 г.

Рецензентът участва в Научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2235 от 24 октомври 2017 г. на Зам.ректора по НИД при УНСС.

Рецензията е изготвена в обем, структура и съдържание, указани в нормативната база на УНСС.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Кандидатката по конкурса - доц. д-р Румяна Савова Пожаревска, е родена на 3 декември 1958 г. Придобила е ОКС „Магистър по икономика“ през 1982 г. във ВИИ „Карл Маркс“ – София /сега УНСС/, доктор по научната специалност 05.03.07 „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ – диплом на ВАК № 30477 от 2006 г.

Била е редовен асистент в катедра „Счетоводство и анализ“ в УНСС от 01.02.1987 г до 1991 г. Заемала е последователно академичните длъжности: асистент /1991-1998 г./, старши асистент /1998-2001 г./, главен асистент /2001-2010 г./ и доцент /от 2010 г./.

Доц. д-р Румяна Савова Пожаревска е зам.декан на ФСФ при УНСС /от 2011 г./ и е преизбрана на същата ръководна академична длъжност за втори мандат през 2015 г. – като зам.декан по качеството и международното сътрудничество на ФСФ. Участвала е и участва в редица комисии към УНСС и ФСФ – като председател или член на комисия.

Доц. д-р Румяна Пожаревска има над 30 години трудов стаж, от които 26 години и 26 дни преподавателски стаж в УНСС, в т.ч. като „доцент“ – 6 г., 4 м. и 15 дни /към 27.02.2017 г./ - удостоверение № 789,

издадено от УНСС, приложено към материалите по конкурса. Към датата на настоящата рецензия трудовият ѝ стаж по академичната длъжност „доцент“ вече е над 7 години.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Кандидатката за заемане на академичната длъжност „професор“ Румяна Пожаревска отговаря напълно на задължителните условия, предвидени в чл.29 от ЗРАСРБ: тя е „доктор“ по икономика, доцент в УНСС, представила е 6 монографии, една студия, 14 статии в научни списания, 7 доклада пред научни конференции и два учебника.

Изпълнението на количествените изисквания обобщаваме в следната

РЕКАПИТУЛАЦИЯ

на количеството учебна и научна продукция на кандидата за „професор“ – доц. д-р Румяна Савова Пожаревска, изготвена на базата на представените за рецензиране публикации

№	Характер на публикациите	Брой публикации	Авторски страници	% от общия обем на публикациите
1.	Монографии	6	516	38,74
2.	Студии	1	43	3,22
3.	Статии общо, в т.ч.:	14	231	17,34
	а/ публикувани в специализирано научно списание, индексирани в Thomas Reuters	1	12	5,19
	б/ публикувани в други специализирани индексирани научни списания	7	114	49,35
	в/ публикувани в научни списания с редколегия	6	105	45,46
4.	Участия с доклади – общо, в т.ч.:	8	108	8,11
	а/ в конференции в чужбина или в страната, организирани от международни организации	5	57	52,18
	б/ в конференции в страната	2	51	47,22
5.	Учебници и учебни помагала	2	434	32,59
	ОБЩО	30	1332	100,00

Данните, обобщени в горната рекапитулация дават основание да се отбележи, че доминира научната, научно-изследователската и научно-приложната насоченост на творчеството на доц. Пожаревска – то е повече от 2/3 от творчеството ѝ /67,41% от общия обем/. Основното ядро на това творчество са монографиите и студиите – близо 42% от публикациите на авторката.

Доц. д-р Румяна Пожаревска е отработила над изискваният минимум от 800 часа аудиторна заетост като хабилитирано лице – доцент в УНСС /съгласно Служебна бележка № 2103 от 01.03.2017 г. учебната натовареност през периода 2010/2011 – 2016/2017 учебни години е била общо 2380 учебни часа, в това число пред ОКС „бакалавър“ – 2140 учебни часа, пред ОКС „магистър“ – 240 учебни часа/.

Кандидатката е разработила седем учебни програми по учебни дисциплини, преподавани по специалността. Тя е ръководила двама докторанти, които успешно са защитили дисертациите си.

Доц. д-р Румяна Пожаревска е била координатор по *пет договора за сътрудничество на УНСС с чуждестранни университети и други международни институции*. Ръководила е *три проекта* по НИД при УНСС, които са завършили с приемането им по установения в УНСС ред. Била е зам.председател на организационните комитети на 6 международни научни конференции на младите научни работници организирани в системата на УНСС.

3.2. На редовното си заседание на 16.05.2017 г. /протокол № 2 – препис извлечение, представено към заповед за утвърждаване на научното жури/ *Съветът по хабилитация на УНСС* е обсъдил и е приел за изпълнение количествените и качествените изисквания за заемането на академичната длъжност – и на това основание е дал положителното си становище за потенциалния кандидат в конкурса за „професор“ – доц. д-р Румяна Савова Пожаревска.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата за професор

Доц. д-р Румяна Пожаревска обладава подчертани положителни преподавателски качества и умения по специалността. Тя е известен учен-счетовед сред счетоводната колегия, чиито научни разработки са известни на практиката, и които са насочени към решаването на важни за нея проблеми и задачи.

Доц. Пожаревска е един от основните преподаватели в катедрата. Лекционните ѝ курсове са наситени с научно-теоретична насоченост, и успоредно с това – с подчертан практико-приложен характер. Тя е дълбоко

морален преподавател и възпитател на студентите във висшето училище. Ползва се с уважение от колегията в катедрата и в университета.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Основните направления в изследователската дейност на доц. д-р Румяна Пожаревска могат – според нас, да се обобщят в следните насоки:

Първо – Обстойно и с максимална пълнота е изследван интелектуалния потенциал като генератор на нематериални ресурси на счетоводната единица, и

Второ – Изследвана е нормативната уредба, традициите и практиката на организацията на счетоводството.

В първото основно направление – според нас, могат да се включат разработените от приложението към материалите по конкурса за рецензиране монографии: „Счетоводни аспекти на интелектуалния капитал“ /монографията, в която изследването на проблема е извършено в пълния му обхват и съдържание, и която според нас – заема главно място в монографичните изследвания на доц. д-р Пожаревска/; „Предизвикателства пред счетоводната теория и практика, генерирани от развитието на креативната икономика и на интелектуалния капитал“; „Теоретико-регулаторни проблеми при счетоводното отчитане на интелектуалния капитал в България“ /издание на Техническия университет в Лодз, Полша/; „Счетоводни аспекти на квотите за емисии на парникови газове /актуални проблеми на теорията и практиката в Република България/“.

Обобщено характеризирани, горните публикации обхващат различните аспекти на процесите и тенденциите на развитието на така наречената креативна икономика, което се основава на интелектуалния капитал. Изведени са задачите на счетоводството в качеството му на надеждна и сигурна информационна система.

Във **второто основно направление** – пак според нас, може да се включи монографията „Възможности за развитието на организацията и нормативната уредба на счетоводството в България за малки и средни предприятия върху основата на континенталната счетоводна система“, както и студията, посветена на счетоводното третиране на нематериалното културно наследство в Република България /публикувана в Германия/.

Извън посочените по-горе основни направления е **разработката с монографичен характер** за „Адаптиране на учебни програми към изискванията на Института на дипломираните експерт-счетоводители на Англия и Уелс“, в която са изложени резултатите от изследване, финансирано със средства на фонд „Научно-изследователска

дейност“ на УНСС /по договор № НИД-НИ 1-1/2013 г./. В резултат на това изследване се признават изпитите от първо сертификационно ниво, които следва да се положат в Института за придобиване квалификацията на независим финансов одитор.

Освен горните монографии и студията, към материалите по конкурса са приложени – както се вижда от рекапитулацията, още 14 статии, публикувани у нас и в чужбина, в които се третира фундаментални и с подчертан научен характер проблеми и въпроси на счетоводството: права върху продуктите на биотехнологиите; секютеризацията като форма на реализиране на икономическия потенциал на интелектуалната собственост; признаването, представянето и оповестяването на концесионните права и сделки за счетоводни цели; счетоводното признаване на вътрешно генерирани продукти, резултат на реализация на интелектуалния капитал на отчетните единици, и т.н.

Ограниченият обем на изложението в рецензията не ни дава възможност за посочване и на въпросите, третирани в публикуваните статии в списания и на докладите пред национални и с международно участие конференции.

Към материалите по конкурса са приложени – в рубриката „Учебници и учебни пособия“, разработки в два учебника: „Отчитане на нематериални активи“ и „Финансова отчетност“, които учебници са предназначени за студентите в УНСС и които могат да се ползват от ръководители и експерти, заети с решаването на практически задачи по използването и отчитането на нематериалните активи.

6. Оценка на научните и научно-приложните приноси в творчеството на кандидата.

В комплекта от материали, приложени от кандидатката за целите на конкурса и за оценката от журито, са посочени **в шест направления** научните и научно-приложните приноси, които не повтарят научните и научно-приложните ѝ приноси, представени за присъждането ѝ на образователната и научна степен „доктор“ и за заемането на академичната длъжност „доцент“.

Внимателното ни проучване на посочените по-горе публикации ни дава основание да приемем, че маркираните в шестте пункта научни и научно-приложни приноси действително се съдържат в творчеството на кандидатката. Те са точно и вярно формулирани.

Обобщено изразено, доц. д-р Румяна Пожаревска – в резултат на монографичните изследвания и в преобладаващата част от другото ѝ научно творчество, е **постигнала резултати, които могат да се сумират в три основни групи: Обогаляване на теоретичните**

постановки за нематериалните активи /касаещи тяхната същност и признаване в счетоводството/; Обогатяване на теоретичните постановки за нематериалните активи в качеството им на обект на счетоводството; Предложения за актуализиране на счетоводната рамка на счетоводен стандарт 38 Нематериални активи.

7. Основни критични бележки и препоръки.

Проучването на публикациите на доц. д-р Румяна Савова Пожаревска ни дава основание за две наши препоръки в бъдещата ѝ творческа дейност като учен:.

Първо – да разшири обхвата на учебниковото си творчество чрез изграждане на цялостен *самостоятелен курс* /от учебната програма/ *по дисциплината „Финансово счетоводство“*, и

Второ – да обобщи – на базата на досегашните си изследвания, конкретни препоръки до Съвета по МСС и МФ на Република България, целящи трайно стандартизиране на нематериалните активи в МСС 38, респ. в СС 38, с която стандартизация ще се преодолее практиката на честите промени в тези стандарти.

8. Заключение.

Изложеното по-горе дава основание за заключението, *че са изпълнени изискванията на чл.29 от Закона за развитието на академичния състав в Република България*, и за условията и реда за заемане на академичната длъжност „професор“ съгласно чл.53 и сл. от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, от кандидатката по обявения от УНСС конкурс за „професор“ към катедра „Счетоводство и анализ“ в УНСС.

На това основание предлагам на членовете на Почитаемото Научно жури формирано със заповед № 2235 от 24.10.2017 г. на Зам.ректора на УНСС, да гласуват за даване на академичната длъжност „професор“ по научна област 3.8 Икономика, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност /Счетоводна отчетност/“ на доц. д-р по икономика Румяна Савова Пожаревска.

София,

11.12.2017 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. д-р на ик. науки Иван Душанов)